

Complexnummer: 521041

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Complex Peerke Donders

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

521042, 521043, 525947, 526136

Woonplaats

Tilburg

Gemeente

Tilburg

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Peerke Donderspark 1, 5011 XL te Tilburg

Complexomschrijving

Inleiding.

BEDEVAARTCOMPLEX "Petrus Donders", in de volksmond "Peerke Donders" genoemd, bestaande uit vier onderdelen: I KAPEL Petrus Donders uit 1923 II MUSEUM-WOONHUIS, voormalig woonhuis, herbouwd in 1931 III MONUMENT Petrus Donders uit 1933 IV PROCESSIONPARK met kruiswegstaties en hekwerk. Het complex bevindt zich in een groene omgeving aan de noordkant van de Tilburgse nieuwbouwwijk Heikant uit de zeventiger jaren. De kapel en het woonhuis liggen aan de westkant buiten het omheinde processiepark.

Pater Donders wordt in Tilburg geboren op 27 oktober 1809. Hij wordt priester gewijd op 5 juni 1841. Op 1 augustus 1842 vertrekt hij als seculier priester naar Suriname. Nadat de Congregatie van de Redemptoristen in 1866 de zorg voor Suriname op zich hadden genomen, sluit hij zich bij hen aan op 24 juni 1867. Tot zijn dood op 14 januari 1887 blijft hij daar werken onder meer voor de melaatse mens. Rond 1900 start in Rome het proces tot zaligverklaring. Op 23 mei 1982 wordt hij door paus Johannes Paulus II zalig verklaard.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de katholieke devotie in het zuiden van Nederland en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de bedevaartplaatsen na 1900. Het is van architectuurhistorisch belang door de bijzondere samenhang van beeldengroepen, kapel en een herbouwd monument, het is tevens van belang wegens de detaillering. Het is gaaf bewaard gebleven en van belang wegens de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische en functionele zeldzaamheid van een dergelijk complex.

Monumentnummer*: 521042

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82725/155

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tilburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	A			3750

*Omschrijving***

Inleiding.

R.K. KAPEL "Petrus Donders" uit 1923 naar ontwerp van architect J. Donders (Tilburg). De vormgeving van de kapel komt overeen met de eenvoudige missiekerkjes, die de Nederlandse missionarissen in diverse missielanden van de wereld hebben gebouwd. De kapel wordt op 28 oktober 1923 ingezegend door Pater H. van Driel, rector van het Redemptoristenklooster te 's Hertogenbosch. Door de Zaligverklaring in 1982 werd de persoon van Peerke Donders "tot de Eer der Altaren verheven". In dat jaar wordt de kapel gerestaureerd naar ontwerp van architect F. Drijvers (Oisterwijk) en voorzien van een altaar met zijn beeltenis.

Omschrijving.

De eenbeukige houten kapel op rechthoekig grondvlak heeft een zadeldak met groot dakoverstek. De kapel is vijf traveeën diep, ze heeft een smaller gebouwde driezijdige absis en ingangspartij onder een lager aangezet schilddak beide eveneens onder een groot dakoverstek. Op het dak een rode Tuile du Nord-pan. Het opgaande werk bestaat uit een gemetseld rood/paars bakstenen basement. Hierop een houten opbouw van staanders met een rabatdelen bekleding. Voor de kapel een gemetseld bordes met drie traptreden. De geveltoppen zijn met een houten kruis bekroond. Inwendig heeft de kapel vier houten spanten met ijzeren trekstangen. De spanten staan op houten muurstijlen. De sacristie van de kapel is gedeeltelijk uitgebouwd.

Waardering.

De kapel is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de katholieke devotie in het zuiden van Nederland en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de bedevaartplaatsen na 1900. Het is van architectuurhistorisch belang door de aan een missiekapel in de tropen herinnerende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vormentaa. Het heeft ensemblewaarden wegens de bijzondere samenhang van beeldengroepen en een herbouwd monument, het is tevens van belang wegens de detaillering. Het is gaaf bewaard gebleven en van belang wegens de architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische en functionele zeldzaamheid van een dergelijk complex.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

Religieuze gebouwen

Kapel (F)

Kapel(F1)

Monumentnummer*: 521043

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82725/167

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tilburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	A			3750

*Omschrijving***

Inleiding

MONUMENT "Petrus Donders", uit 1933, is een ontwerp van beeldhouwer K. Lücker (Roermond). Het werd onthuld op 10 september 1933. Het monument staat opgesteld aan de westkant tussen kapel en woonhuis.

Omschrijving

Het Petrus Dondersmonument bestaat uit vier staande, in bas-reliëf gehakte, rechthoekige stenen van verschillende grootte in Franse kalksteen met hierop afbeeldingen van het leven van Peerke Donders. Rechts hiervan een staand levensgroot beeld van de zalige in priestercape. Op het monument diverse bijbelteksten. Het geheel bevindt zich op een kunststenen basement op een voet van rood/paarse handgevormde baksteen, gemetseld in kettingverband.

Waardering

Het monument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de katholieke devotie in het zuiden van Nederland en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de bedevaartplaatsen na 1900. Het is van kunsthistorisch belang vanwege de stijl en detaillering en als voorbeeld van het werk van de beeldhouwer Lücker. Het heeft ensemblewaarden wegens de bijzondere samenhang met kapel en beeldengroepen. Het is gaaf bewaard gebleven en van belang wegens de architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische en functionele zeldzaamheid van een dergelijk complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Tuin, park en plantsoen

Gedenkteken(D)

Park

Gedenkteken(D6)

Monumentnummer*: 525947

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82812/176

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tilburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	A			3750

*Omschrijving***

Inleiding.

Het MUSEUM-WOONHUIS is een herbouw/verplaatsing onder leiding van architect H. Frankefort uit 1931 van de voormalige woning Moerstraat 11, die voor die tijd één geheel vormde met het Moerstraat 7-9 te Tilburg. In de vorige eeuw werd daar een boerderij verbouwd tot deze drie woningen. Dit woonhuis zou volgens een beschrijving van Maria van Diessen-Matijsen (haar moeder was een zuster van de stiefmoeder van Petrus Donders), die dit huisje nog gekend heeft, vergelijkbaar zijn met het geboortehuis van Petrus Donders.

Omschrijving.

Het eenlaagse woonhuis heeft een rechthoekige plattegrond met een rieten zadeldak voorzien van een schildeinde aan de rechterkant en een topgevel links. De voorgevel is drie traveeën breed. In het midden de voordeur zonder bovenlicht geflankeerd door een schuifvenster met achtruitsverdeling in het bovenlicht en een twaalfruitsverdeling in het onderlicht met luiken. Het opgaande werk bestaat uit een rood/paarse handgevormde baksteen gemetseld in kruisverband. Het interieur bevat aan de voorkant van het huis een herd met schouw en twee bedsteden met hiernaast een weefkamer. Hierin een plavuizen vloer en rondhouten zoldering met planken. Aan de achterkant van het huis, over de volle breedte, bevindt zich de geut. Deze heeft een lemen vloer. Het dak bestaat eveneens uit rondhout met rietlatten.

Waardering.

Het woonhuis is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de katholieke devotie in het zuiden van Nederland en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bedevaartplaatsen na 1900. Het is van architectuurhistorisch belang als zeldzaam voorbeeld van de herbouw van een ouder Tilburgs wevershuis onder gelijktijdige toevoeging van een bijzondere meerwaarde als herinnering aan de Tilburgse zalige Petrus Donders. Het heeft ensemblewaarden wegens de bijzondere samenhang met kapel en beeldengroepen, het is tevens van belang wegens de detaillering. Het is gaaf bewaard gebleven en van belang wegens de architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische en functionele zeldzaamheid van een dergelijk complex.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 526136

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82672/185

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tilburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	A			3750

Omschrijving**

Inleiding

Het PROCESSIEPARK is aangelegd in 1923. Het park heeft een grillig rondgaande zandweg rond een gazon met op de buitenrand de opstelling van de kruiswegstaties. Het heeft een boombeplanting van onder andere lindes en paardekastanjes en diverse sierheesters. Midden op het gazon bevindt zich een buitenkapel uit ca. 1960 voorzien van een overdekt openluchtaltaar en twee rijen zitplaatsen. Het park wordt aan de straatkant afgesloten door twee smeedijzeren poorten, die afkomstig zijn van de in 1975 gesloopte lakenfabriek van Pieter van Dooren aan de Hilvarenbeekseweg. De buitenkapel valt buiten de bescherming.

Omschrijving

Het park bevat veertien kruiswegstaties, die in Romeinse cijfers zijn genummerd en voorzien van de bijbehorende tekst. Elf staties worden tussen 1936 en 1940 geplaatst. De laatste drie kort na de oorlog. Twee staties zijn gesigineerd door het Tilburgse kunstatelier "St. Lucas" van P. Verbraak en Zonen. Volgens de onderschriften zijn ze geschonken door: parochies uit Loon op Zand, Kaatsheuvel en Tilburg, verder door de Congregatie van de Redemptoristen, de Zusters van Liefde, de Capucijnenkerk, een Tilburgse familie en een vereerder. De staties zijn uitgevoerd in witgeschilderde cement. De meeste bestaan uit vier of vijf op ware grootte gebeeldhouwde kunststenen figuren, die op een cementen plateau zijn geplaatst. De twaalfde statie is geplaatst op een Calvarieberg met een gemoduleerde trap die leidt naar de voet van het kruis. Het corpus is van gietijzer en het kruis van hout. In de berg bevindt zich een grot met een stenen altaar. Op de berg is een gedenksteen aangebracht ter dankbare herinnering aan de grote bevorderaars van de Vereniging van de Eerbiedwaardige Pater Petrus Donders: E.P.M. van Grinsven, * 10.6.1885 + 10.6.1950 en E.P.H. van Driel, * 13.7.1877 + 14.7.1954. De ijzeren spijlenpoorten metsiersmeedwerk, bij de ingang van het processiepark, hangen aan gietijzeren pilasters bekroond door acanthusbladeren die een bal dragen. Aan weerskanten van de kolommen gekrulde oren van siersmeedwerk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het processiepark is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de katholieke devotie in het zuiden van Nederland en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de bedevaartplaatsen na 1900. Het is van kunsthistorisch belang als voorbeeld van de beeldhouwkunst van de Tilburgse ateliers. Het heeft ensemblewaarden wegens de bijzondere samenhang met kapel en monument. Het is gaaf bewaard gebleven en van belang wegens de architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische en functionele zeldzaamheid van een dergelijk complex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Wandelpark